

مىڭ يىل بىر كىچىم

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

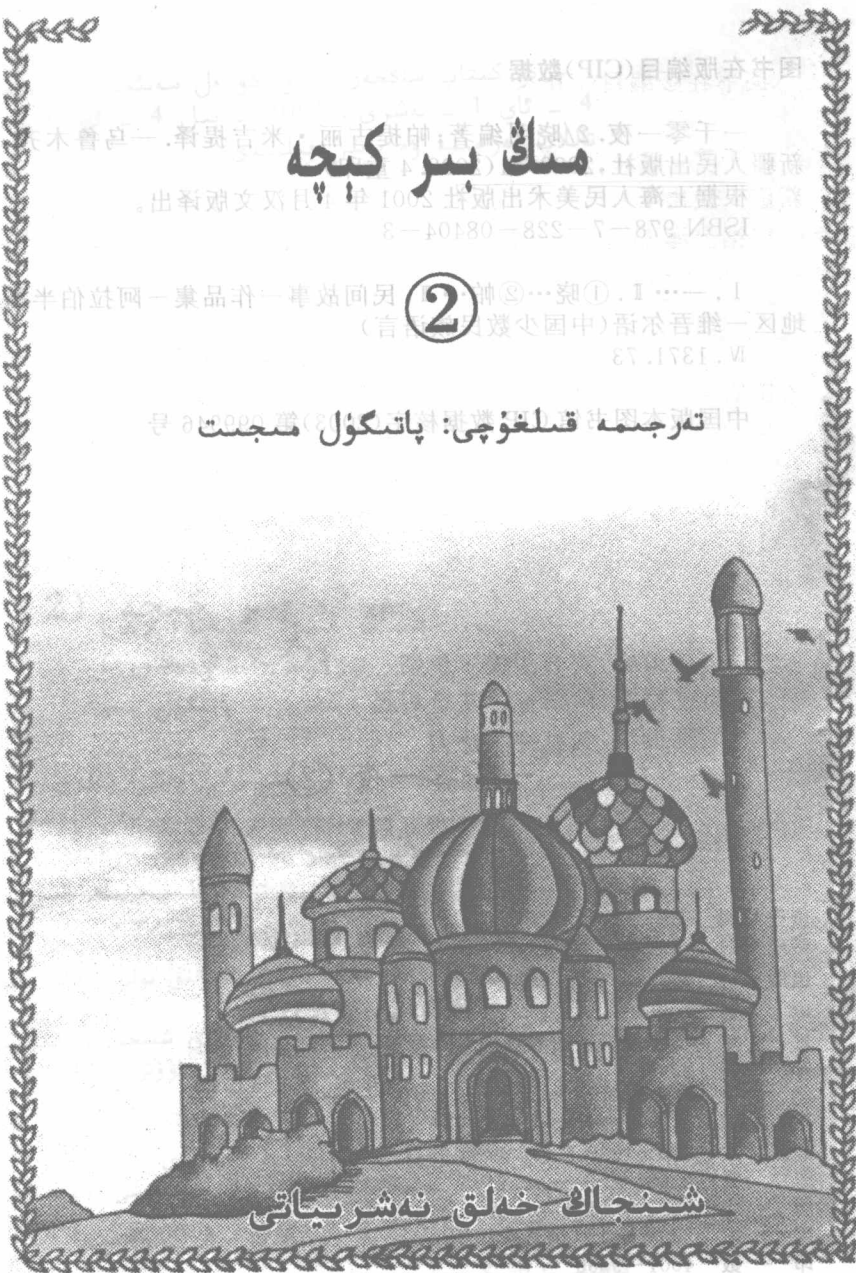
中国出版集团(CIP)数据

ISBN 978-7-328-08104-3

新疆人民出版社

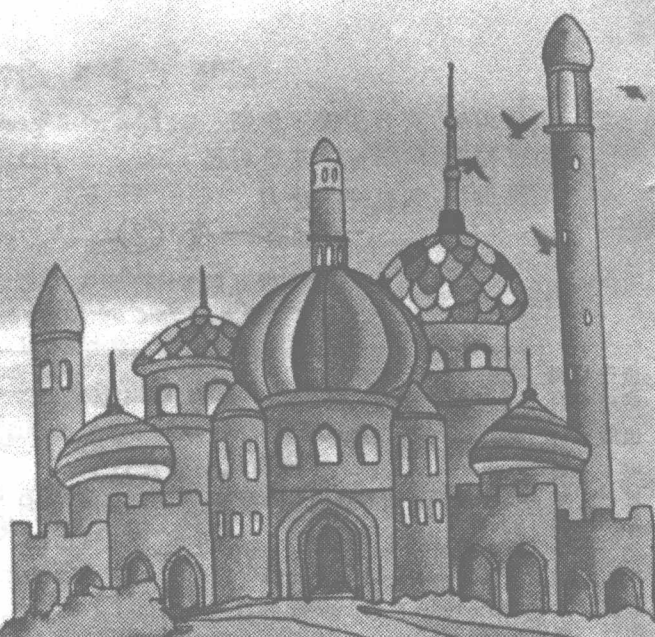
新疆人民出版社

新疆人民出版社

مىڭ بىر كىچە

2

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

一千零一夜. 2/晓明编著;帕提古丽·米吉提译. —乌鲁木齐:
新疆人民出版社, 2003. 11(2008. 4 重印)

根据上海人民美术出版社 2001 年 4 月汉文版译出。

ISBN 978-7-228-08404-3

I. 一… II. ①晓…②帕… III. 民间故事—作品集—阿拉伯半岛
地区—维吾尔语(中国少数民族语言)

IV. 1371. 73

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2003)第 099946 号

一千零一夜 (2)

(少儿版)

责任编辑	艾合买提·伊明
责任校对	再米拉·菲达
出版发行	新疆人民出版社
电 话	(0991)2827472
地 址	乌鲁木齐市解放南路 348 号
邮 编	830001
经 销	新疆维吾尔自治区新华书店
印 刷	乌鲁木齐八家户彩印厂
开 本	880×1230 毫米 1/32
印 张	2.625
版 次	2003 年 11 月第 1 版
印 次	2008 年 4 月第 2 次印刷
印 数	4001—9000
定 价	5.50 元

بۇ كىتاب شاڭخەي خەلق گۈزەل سەنئەت نەشرىياتىنىڭ 2001 - يىل 4 - ئاي 1 - نەشرى ، 2001 - يىل 4 - ئاي 1 - باسمىغا ئاساسەن تاللاپ تەرجىمە ۋە نەشر قىلىندى .

مىڭ بىر كېچە (2)

(بالىلار نۇسخىسى)

تۈزگۈچى : شاۋمىڭ

تەرجىمە قىلغۇچى : پاتىگۈل مىجىت

مەسئۇل مۇھەررىرى : ئەخمەت ئىمىن

مەسئۇل كوررېكتورى : زەمىرە پىدائى

مۇقاۋا لايىھىلىگۈچى : مەمەت نەۋبەت

نەشر قىلىپ تارقاتقۇچى : شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

تېلېفون : 0991-2827472

ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830001

سانقۇچى : شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شىنخۇا كىتابخانىسى

باسقۇچى : ئۈرۈمچى بايىخۇ رەڭلىك باسما زاۋۇتى

فورماتى : 880×1230 مىللىمېتىر 1/32

باسما تاۋىقى : 2.625

نەشرى : 2003 - يىلى 11 - ئاي 1 - نەشرى

باسمىسى : 2008 - يىلى 4 - ئاي 2 - بېسىلىشى

تراژى : 4001-9000

كىتاب نومۇرى : 3-08404-7-978 ISBN

باھاسى : 5.50 يۈەن

مۇندەرىجە

- 1 ئاسلان بىلەن قاغىنىڭ ھېكايىسى
- 3 قارا ياغاچ ئات
- 41 ئەقىللىق بېلىقچى
- 47 مۈشۈك بىلەن چاشقاننىڭ ھېكايىسى

56 ئەمىر بىلەن ئىككى دەۋاگەر يىگىت

68 كەرىقۇر بىلەن تاشپاقىنىڭ ھېكايىسى

ئاسلان بىلەن قاغىنىڭ ھېكايىسى

قاغا بىلەن ئاسلان بەكمۇ ئەپ ئۆتىدىكەن. ئۇلار دائىم بىللە ئويناپ، مۇڭدېشىپ يۈرۈپ ياخشى دوستلاردىن بولۇپ قاپتۇ.

بىر كۈنى، ئۇلار دەرەخ سايىسىدە پاراڭلىشىپ ئولتۇرۇپ، يېقىنلا يەردە بىر يولۋاسنىڭ ئۆزلىرى تەرەپكە قاراپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ قاپتۇ. قاغا پۇررىدە قىلىپ ئۇچۇپ دەرەخكە چىقىۋاپتۇ. بىچارە ئاسلان نېمە قىلارنى بىلمەي تېپىرلاپ كېتىپتۇ - دە، قاغىدىن ياردەم سورايتۇ.

— مەن ساڭا چوقۇم ياردەم قىلىمەن، خاتىرجەم بولغىن، — دەپتۇ قاغا.

قاغا ئېگىز ئۇچۇپ يەرگە قارايتۇ ۋە يېقىنلا يەردە تۇرغان پادىچى بىلەن بىرنەچچە تايغاننى كۆرۈپتۇ. شۇنىڭ بىلەن قاغا ئۇ نەچچە تايغاننىڭ ئارىسىغا ئۇچۇپ بېرىپتۇ - دە،

قەستەن چىشىغا تېگىپ ئۆزىگە ھۇجۇم قىلدۇرۇش ئۈچۈن ئارىدىكى بىرىنى قاننى بىلەن قاتتىق ئىككىنى سوقۇپ-تۇ.

ھېلىقى تايغانلار بىلەن پادىچى ئۇنى قوغلاپتۇ. قاغا بىردەم ئۇچۇپ، بىردەم قونۇپ دېگەندەك ئۇلار بىلەن مەلۇم ئارىلىق قويۇپ قېچىۋېرىپتۇ. ئۇ قېچىپتۇ، تايغانلار بىلەن پادىچى قوغلاپتۇ. قوغلا، قوغلا ئاخىر ئاسلان خەتەر ئاستىدا قالغان ھېلىقى دەرەخنىڭ ئاستىغا كېلىپ قاپتۇ. يولۋاسنى كۆرگەن تايغانلار قاغىنى تاشلاپ، يولۋاسنى قوغلاپ كې-تىپتۇ. ئۇلارنى كۆرۈپ قورقۇپ كەتكەن يولۋاس بەدەر تە-كىۋېتىپتۇ.

دوستى خەتەرگە يولۇققاندا كۆكرەك كېرىپ چىقالغان كىشىلا ھەقىقىي دوست ھېسابلىنىدۇ! ئاسلان قاغىدىن تو-

لىمۇ مىننەتدار بوپتۇ. شۇنىڭ-

دىن كېيىن

قاغا بىلەن

ئاسلان تېخىمۇ

يېقىن دوست-

لاردىن بولۇپ

كېتىپتۇ.

قارا ياغاچ ئات

بۇرۇنقى زاماندا، بىر پارس شاھى ئۆتكەنىكەن. ئۇنىڭ ھۆسن - جامالدا كامالەتكە يەتكەن، دۇنيادا تەڭدىشى يوق تۆت گۈزەل قىزى، بەرنا بىر ئوغلى بار ئىكەن.

بىر كۈنى، پادىشاھ ئوردىسىدا دۆلەت ئىشلىرىنى بىر تەرەپ قىلىپ ئولتۇرسا، ئۈچ دانىشمەن كېلىپ پادىشاھ بىلەن كۆرۈشۈشنى تەلەپ قىپتۇ. پادىشاھ ئۇلارنى قوبۇل قىپتۇ.

ئۇلارنىڭ بىرىنىڭ قولىدا ئالتۇن قاغا، بىرىنىڭ قولىدا مىس كاناي، يەنە بىرىنىڭ قولىدا قارا ياغاچ ئات بار ئىكەن. بۇلارنى كۆرگەن پادىشاھ ھەيرانلىق بىلەن سوراپتۇ: — قولۇڭلاردىكى ئۇ نەرسىلەرنىڭ نېمە خاسىيىتى بار؟

— پادىشاھ ئالىيلىرى، — دەپتۇ بىر دانىشمەن، — قولۇمدىكى بۇ ئالتۇن قاغا ھەر سائەتتە بىر قېتىم قانات قېقىپ سايىراپ ۋاقىتنى بىلدۈرىدۇ. — مېنىڭ بۇ مىس كانىيىمنى سېپىل دەرۋازىسىدىن ئالدىغا قويۇپ قويسا، دۈشمەن كەلگەنلىكىدىن خەۋەر بېرىدۇ، — دەپتۇ ئىككىنچى دانىشمەن. ئۈچىنچى دانىشمەن:

— ياغاچ ئېتىم ئۈستىگە مىنگەن ئادەم قەيەرگە بېرىشنى خالىسا، شۇ يەرگە ئاپىرىپ قويىدۇ، — دەپتۇ. ئۈچ دانىشمەننىڭ گېپىنى ئاڭلىغان پادىشاھ:

— ھەرقايسىڭلار ئۆزۈڭلارنىڭ نەرسىسىنى كارامەت دەپ ماختاۋاتىسىلەر. ئۇنداق بولسا، مەن ئۇنىڭ كارامىتىنى بىر كۆرۈپ باقاي، ئاندىن ئۇ نەرسىلىرىڭلارنىڭ كارامىتىگە يارىشا ئىنئام بېرەي، — دەپتۇ.

ئەڭ دەسلەپتە پادىشاھ ئالتۇن قاغىنىڭ كارامىتىنى كۆرۈپتىكەن، ئۇنى ئەكەلگەن دانىشمەننىڭ دېگىنى راست چىقىپتۇ. پادىشاھ ئاندىن مىس كانايىنىڭ كارامىتىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغىمۇ قايىل بوپتۇ. پادىشاھ ئۇ ئىككى دانىشمەندىن رازى بولغان ھالدا سورايتۇ:

— مەندىن نېمە تەلەپ قىلىسىلەر؟ يۈرەكلىك ھالدا دەۋىرىڭلار.

ئۇ ئىككى دانىشمەن خۇددى مەسلىھەتلىشىۋالغاندەكلا:

— ئالىيلارنىڭ مەلىكىلىرىنى بىزگە خوتۇنلۇققا
بېرىشنى تەلەيمىز، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ.
پادىشاھ ئۇلارنىڭ تەلىپىگە خۇشاللىق بىلەن قوشۇ-
لۇپتۇ ۋە چېچەن، گۈزەل مەلىكىلەرنى ئۇلارغا خوتۇنلۇققا
بېرىپتۇ.

ياغاچ ئات ئېلىپ كەلگەن دانىشمەن قارا ئېتىنىڭ
كارامىتىنى كۆرسىتىدىغان چاغدا، بىر چەتتە تاماشا كۆرۈپ
تۇرغان شاھزادە:

— شاھ ئاتا، بۇ ئاجايىپ نەرسىگە بەكلا قىزىقىپ
قالدىم. ئۇنى سىناپ بېقىشىمغا ئىجازەت بەرسىڭىز، —
دەپتۇ.

شاھزادىنىڭ گېپىنى ئاڭلىغان پادىشاھ:
— بولىدۇ، بىخەتەرلىككە دىققەت قىل، — دەپ
جېكىپتۇ.

پادىشاھنىڭ تەلىپىگە قوشۇلغىنىدىن شادلىققا چۆم-
گەن شاھزادە خۇشاللىق بىلەن قارا ياغاچ ئاتقا مىنىپتۇ — دە،
ئىككى پۇتى بىلەن ياغاچ ئاتنىڭ بېقىنىغا دېۋىتىپتۇ، لېكىن

ياغاچ ئات مىدىرلاپمۇ قويماپتۇ.

شاھزادە بىتاقەت بولۇپ:

— ئەي دانىشمەن، ئېتىڭىز مىدىرلىمايدۇغۇ؟ — دەپتۇ.

دانىشمەن ئاتنىڭ قولىقىنىڭ تۈۋىدىكى تۇتقۇچىنى

كۆرسىتىپ:

— ئۇنى بۇرسىڭىزلا، ئات چاپىدۇ، — دەپتۇ.

شاھزادە دانىشمەننىڭ دېگىنىدەك قىپتىكەن، ياغاچ

ئات شاھزادىنى ئېلىپ ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈپتۇ. ئېگىز ئاسمانغا

چىقىپ كەتكەن شاھزادە پەسكە شۇنداق قاراپ ساپتىكىن،
يەردىكى نەرسىلەر غۇۋا كۆرۈنۈپتۇ. بۇنى كۆرگەن شاھزادە
يېنىكلىك قىلغىنىغا پۇشايمان قىلىپ، ئۆز - ئۆزىگە: «ئۆزۈم -
نى چاغلىماي قاپتىمەن دەپسە، ئەمدى ئۆزۈمنى جەھەننەمدە
كۆرىدىغان بولدۇم» دەپتۇ.

شاھزادە يەرگە قاراپ سېلىشتىن قورقۇپ كۆزىنى
يۇمۇۋاپتۇ. ياغاچ ئات ئۇنى ئېلىپ ئۈچە، ئۈچە، بۇلۇتلار قە -
رىگە كىرىپ كېتىپتۇ.

ئالاقزادە بولغان شاھزادە قورقۇنچتىن نېمە قىلارنى
بىلەلمەي قالغان بىر چاغدا، ئۇنىڭ ئوڭ قولى ھېلىقى
تۇتقۇچقا تېگىپ كېتىپتۇ. ئۇ تۇتقۇچنى كۈچەپ بىر بۇراپ -
تىكەن، ياغاچ ئات تېخىمۇ ئېگىز ئۇچۇپتۇ. ئۇ سول قولىدا
سىلاشتۇرۇپ يۈرۈپ يەنە بىر تۇتقۇچنى تېپىپ پەسكە بۇراپتۇ،
بۇرغانسېرى ياغاچ ئات تۆۋەنلەشكە باشلاپتۇ. ئەمدى كۆڭلى ئا -
رامغا چۈشكەن شاھزادە خاتىرجەم ھالدا خۇشاللىقنىڭ پەي -
زىنى سۈرۈپتۇ.

شاھزادە تۇتقۇچلارنى ھېلى ئوڭغا، ھېلى سولغا، ھېلى
ئۈستىگە، ھېلى تۆۋەنگە بۇراپ، ئاسماندا ئەركىن - ئازادە
ئۇچۇپ يۈرۈپتۇ.

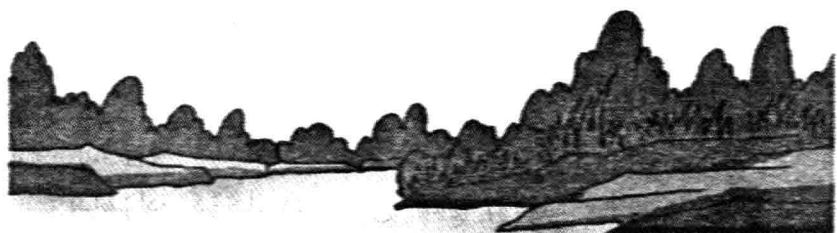
بىلىپ - بىلمەي قۇياش غەربكە باش قويۇپتۇ. گۈگۈم
چۈشكەندە، شاھزادە ئۇچۇپ يەر يۈزىگە يېقىنلىشىپ پەسكە
شۇنداق قاراپتىكەن، ئەيىۋەنناس، ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا ئە -
زەلدىن كۆرۈپ باقمىغان تۈزلەڭلىك، تۈزلەڭلىكنىڭ ئەترا -
پىدا بۈك - باراقسان ئورمانلىق، ئويناقتىشىپ ئېقىپ تۇرغان
دەريا، دەريا بويىدا مەنزىرىسى تولىمۇ گۈزەل بىر شەھەر نا -
مايان بوپتۇ.

شاھزادە كۆڭلىدە، كۈن كەچ بولۇپ قالدى، مۇشۇ شە -

ھەرگە چۈشۈپ بىر كېچە قونۇپ، ئەتە يەنە ياغاچ ئاتنى ھەيدەپ كەتمەيمەنمۇ، بارغاندىن كېيىن شاھ ئاتامغا كۆر-گەن - بىلگەنلىرىمنى سۆزلەپ بەرسەم بولمىدىمۇ، دەپ ئوي-لاپتۇ - دە، شەھەرنىڭ ئۈستىدە ئايلىنىشقا باشلاپتۇ، ئاخىر پىنھان بىر جايىنى تېپىپ چۈشمەكچى بوپتۇ.

شۇ ئەسنادا، ئۇنىڭ كۆزى تولىمۇ ھەشمەتلىك ياسالغان كۆركەم بىر ئوردىغا چۈشۈپ قاپتۇ. ئوردىنىڭ ئەتراپى مۇس-تەھكەم سېپىل تام بىلەن ئورالغانىكەن.

«ئەجەب ياخشى جاي ئىكەن بۇ!» شاھزادە شۇنداق دەپ-تۇ - دە، ئېتىنىڭ تۇتقۇچىنى بۇراپ ئاستا ئۇچۇپ ئوردىنىڭ

ئۆگزىسىگە قونۇپتۇ. شاھزادە ئاتتىن چۈشۈپتۇ. بۇ چاغدا
ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ، ئۆزى ھېرىپ ھېچ ماجالى قالدى.
خانىكىن. شۇڭا، ئۇ يەيدىغان نەرسە ئىزدەپ باقماقچى بوپتۇ.
بىراق، بۇ كېچىدە قەيەردىن يەيدىغان نەرسە تاپقىلى بولسۇن؟
ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئۇ سەل قورقۇپ تۇرغاچقا، ئۆز - ئۆزىگە:
« بولدىلا، يەنىلا ئېتىم بىلەن بىللە ئۆگزىدە تۇنۇپ، ئەتە
ئەتىگەندىلا ئۆيگە قايتىپ كېتەي» دەپتۇ ۋە يېتىپ ئۇخلاپ
قايتۇ.

ئانچە ئۇزۇن ئۇخلىمايلا ئۇنىڭ يۈزىگە بىر نۇر چۈشۈپ،
ئۇنى ئويغىتىۋېتىپتۇ. ئۇ كۆزىنى ئېچىپ سىنچىلاپ قارىسا
ئۆزىدىن ئانچە يىراق بولمىغان بىر يەردە بىر گۈزەل قىز تۇرغۇ.
دەك. ئەسلىدە ئۇ مۇشۇ ئەل پادى.
شاھنىڭ قىزى ئىكەن. پادىشاھ

ئۇنى جېنىدىنمۇ ئەزىز كۆرگەچكە، ئويناپ كۆڭلىنى ئاچ-
سۇن، دەپ بۇ قەسىرنى مۇشۇنداق ھەشەمەتلىك، كۆركەم
سالدۇرۇپ بەرگەننىكەن. مەلىكە ئىچ پۇشۇقى تارتىپ قالغان
چاغلاردا ياكى ئويۇن سېغىنىپ قالغىنىدا كېنىزەكلەرنى
باشلاپ بۇ قەسىرگە كېلىپ بىرنەچچە كۈن تۇرۇپ كېتىد-
ىكەن. ئۇنىڭغا يونىغاندەك، دەل بۈگۈن مەلىكە كېنىزەك-
لىرى بىلەن بىللە بۇ قەسىرگە ئوينىغىلى كەپتىكەن. ئۇنى
مەخسۇس بىر نۆكەر قوغدايدىكەن. مەلىكىنىڭ گۈزەل
چېھرىدىن ئەس - ھوشىنى يوقاتقان شاھزادىنىڭ كۆزىگە
ھېچنەمە كۆرۈنمەپتۇ - دە، ئېتىلغىنىچە بېرىپ ھېلىقى
نۆكەرنى بىر مۇشت بىلەنلا ئۆرۈۋېتىپ، مەلىكىنىڭ ئالدىغا
كەپتۇ. مەلىكە پېتىنىمۇ بۇزماستىن ئۇنىڭغا؛
— تۈنۈگۈن ماڭا لايىق بولغان، لېكىن
شاھ ئاتام ماقۇل بولمىغان شاھزادە سىزغۇ
دەيمەن؟ — دەپ سوراپتۇ.

ئەسلىدە ھىندى شاھزادىسى مەلىكىنى ئېلىش تەمە-
سىدە ئەلچىلەرنى باشلاپ كەلگەنىكەن. ئەمما، ئۇ بەك سەت
بولغاچقا، پادىشاھ مەلىكىنى ئۇنىڭغا بېرىشنى رەت قىلغا-
نىكەن. شۇڭا، مەلىكە مېنى خوتۇنلۇققا ئېلىشنى تەلەپ
قىلىپ كەلگەن ھىندى شاھزادىسى مۇشۇ ئوخشايدۇ، دەپ
قالغانىكەن. بۇ چاغدا بىر كېنىزەك مەلىكىگە:

— مەلىكە سىزگە لايىق بولۇپ كەلگەن يىگىت بۇ
ئەمەس. ئۇ يىگىت بەكلا بەتبەشىرە ئىدى. بۇ يىگىت قەد-
دى — قامىتى كېلىشكەن يىگىت ئىكەن. ئۆزىمۇ ئادەتتىكى
ئادەملەردىن ئەمەستەك قىلىدۇ، بۇ چوقۇم بىرەر مەقسەت —
مۇددىئا بىلەن كەلگەن، — دەپتۇ.

كېنىزەك گېپىنى تۈگىتىپ شاھزادىنىڭ بىر مۇش-
تىنى يەپلا ئۆرۈلۈپ چۈشكەن نۆكەرنى يۆلەپ تۇرغۇزۇپتۇ. ئۇ
نۆكەر شاھزادىنىڭ ئالدىغا كېلىپ:

— سەن نېمە ئادەمسەن؟ قەيەردىن كەلدىڭ؟ شۇنچە، بۇ
قەسىرگە بېسىپ كىرگۈدەك؟ — دەپ سوراپتۇ.

— مەن پارس ئېلىنىڭ شاھزادىسى بولىمەن. مەلىكىنى
خوتۇنلۇققا سوراپ كەلدىم، — دەپتۇ شاھزادە.

بۇ گەپنى ئاڭلىغان نۆكەر ئوردىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ
پادىشاھقا مەلۇم قىپتۇ. مەلۇماتنى ئاڭلىغان پادىشاھ قىلد-
چىنى قىنىدىن سۇغۇرۇۋېلىپ قەسىرگە ئاتلىنىپتۇ. ئۇ
كېلىپ شۇنداق قارىسا، شاھزادە بىلەن مەلىكە بىر ئوبدان
مۇڭدېشىپ ئولتۇرغۇدەك. ئىككىسىنىڭ شۇنچە يېقىنلىد-
شىپ كەتكەنلىكىنى كۆرگەن پادىشاھ غەزىپى قايناپ تاش-
قان ھالدا، قىلىچىنى تەڭلىگىنىچە شاھزادىگە ئېتىلىپتۇ.
شاھزادىمۇ قىلىچىنى قىنىدىن سۇغۇرۇۋېلىپ ئۆزىنى
قوغداشقا تەييارلىنىپتۇ. ئۇ مەلىكىدىن ئۇنىڭ پادىشاھ